

ENTOMOLOGISKA FÖRENINGENS I STOCKHOLM SAMMANTRÄDE DEN 8 MARS 1890.

Genom mellankomna hinder af flera slag hade denna sammankomst måst framflyttas från den i stadgarne bestämda »sista lördagen i Februari» till lördagen den 8 mars, då föreningens medlemmar samlades hos ordföranden.

Sedan protokollet för föregående sammankomst blifvit uppläst och godkänt föredrogs följande

Revisionsberättelse för år 1889.

Undertecknade, som vid Entomologiska Föreningens sammanträde den 14 sistlidne december utsågos att revidera räkenskaperna för år 1889, få efter verkställt uppdrag afgifva följande berättelse.

A. F. REGNELLS fond och P. F. WAHLBERGS fond, hvarifrån räntorna öfverförts till Allmänna kassan, hade under året icke vunnit någon förökning samt utgjorde hvardera 2,000 kronor.

Ständiga ledamöters fond, hvarifrån räntan äfven öfverförts till Allmänna kassan, hade under året vunnit en förökning af 200 kr., i det att lektor DUSÉN i Kalmar och löjtnant GRILL inträdt såsom ständiga ledamöter. Den utgjorde vid årets slut 1,300 kronor.

OSKAR SANDAHL'S fond, hvarifrån räntan likaledes öfverförts till Allmänna kassan, hade under året genom gåfva från sällskapet Fauna vunnit en förökning af 75 kr. och utgjorde vid årets slut 2,448 kr. 45 öre.

Af det sagda framgår, att de fyra förenämde fonderna vid årets slut tillsammans utgjorde 7,748 kr. 45 öre.

Ställningen i Allmänna kassan utvisas af följande öfversigt.

Debet.

Behållning vid årets början 311: 61

Inkomster:

Under året influtna årsafgifter:		
1 för 1887	6: —	
5 » 1888	30: —	
238 » 1889	1,428: —	
1 » » å 10 francs.....	6: 89	1,470: 89
Räntor från förenämnde fonder	427: 32	
Behållning å försålda exemplar af tidskriften.....	65: 41	
Försålda separater ur biblioteket	7: 10	
» exemplar af GRILLS ordbok	14: —	
För annonser i tidskriften.....	14: 35	1,999: 07
		<u>Summa kr. 2,310: 68.</u>

Kredit.

Utgifter:

För framställandet af årgången 1889 af tidskriften:		
Tryckning, papper och häftning.....	1,052: 53	
Illustrationer.....	77: —	1,129: 53
Utsändning af tidskriften till in- och utlandet	113: 41	
För sammankomsterna	112: 72	
Bokinköp för biblioteket	85: —	
Inbindning af böcker	96: —	
Arvode till distributören	50: —	
En krans på lektor Holmgrens likkista (sedan Svenska Trädgårdsföreningen godhetsfullt efterskönt halfva priset)	14: —	1,610: 66
Behållning vid årets slut.....		<u>700: 02</u>
		<u>Summa kr. 2,310: 68.</u>

Antalet ledamöter utgjorde den 14 sistlidne december 287, hvaraf 245 betalande, hvadan årsafgifternas belopp enligt denna beräkning uppgår till 1,470 kronor.

Till behållningen vid årets slut höra äfven, ehuru ej af oss inräknade i föregående räkenskapsöversigt, ett mindre antal resterande årsafgifter, restupplagen af tidskriften och GRILLS ordbok samt för försäljning afsedda, men ännu ej realiserade separater ur biblioteket.

Föreningens säkerhetshandlingar hafva af oss inventerats och befunnits vara i vederbörligt skick samt öfverensstämma med de i styrelsens protokoller därom antecknade beslut. Räkenskaperna äro i god ordning och med tillhörande verifikationer försedda, hvadan vi på grund af sålunda verkställd granskning tillstyrka Entomologiska Föreningen att bevilja styrelsen full ansvarsfrihet för dess förvaltning under år 1889. Därjämte få vi, på grund af tagen känne-

dom om styrelsens verksamhet, med synnerligt nöje framhålla, hursom föreningens arbetschef och styrelsen i dess helhet med samma oförtrutna och upptrandande nit, som förut, vårdat föreningens angelägenheter.

Stockholm den 7 mars 1890.

Gottfried Hofgren.

Simon Nordström.

Den af revisorerna föreslagna ansvarsfriheten för 1889 års förvaltning beviljades Styrelsen och kassaförvaltaren.

På förslag af prof. Aurivillius beslöt Styrelsen att af årets behållning 700 kr. 2 öre skulle 51 kr. 55 öre öfverföras till OSKAR SANDAHL'S fond, hvars å bankräkning stående medel 948 kr. 45 öre sålunda höjdes till 1000 kr., hvilken summa skulle insättas på deposition mot möjligast högsta ränta. De af d:r DUSÉN till till ständiga ledamöters fond inbetalde 100 kr. skulle på samma sätt göras fruktbringande.

Till suppleant i Styrelsen efter kassören HOFGREN, som afsagt sig uppdraget, valdes löjtnanten CLAËS GRILL.

För föreningen tillkännagafs, att döden den 16 januari detta år bortryckte en af föreningens mera framstående ledamöter, skogsinspektören m. m. OLOF ALFRED SMEDBERG.

Till nya ledamöter hade styrelsen invalt: på förslag af ordföranden cand. med. LARS JANSEN (Kristiania), gravören E. A. LÖVENDAL (Köpenhamn) och jägmästaren HUGO SAMZELIUS (Gellivare) samt på förslag af prof. AURIULLIUS fil. kand. ENZIO REUTER (Helsingfors).

Konservator LAMPA höll sedan ett föredrag om en art af de s. k. »Vintermyggorna», *Trichocera maculipennis* MEIG, som af grufvingeniören CARL SAHLIN under sistlidne december månad påträffats i stor mängd i alla grufvor i Sala. Denna myggart har förut endast sällan iakttagits under våren i Skåne, södra Norge och vid Petersburg samt mycket sällsynt i Österrike. Hr L. erinrade om fyndet äfven i Sala grufva på 750 fots djup af en annan mygga af släktet *Chironomus* (*Ch. fuscipes* MEIG?), beskrifven af docenten CARL AURIVILLIUS i en föregående årgång (1888) af Entomologisk Tidskrift, samt om BOHEMANS beskrifning (1849) af en annan vintermygga *Trichocera regelationis* LIN., som lefver i Falu grufva. Dessa vintermyggor hafva sitt namn deraf, att de framkomma under blida vinterdagar och då i syn-

nerhet mot skymningens annalkande anställa sina luftiga danser. Huruvida dessa i grufvor funna vintermyggor der fortplantas och utvecklas eller om utvecklingen sker på annat ställe ofvan jord och myggorna sedan begifva sig ned i grufvorna, är ännu icke utredt. (Se Ent. Tidskr. 1890, sid. 89.)

Professor AURIVILLIUS anmälde sedan den nyligen utkomna sista delen af lektor HOLMGRENS *Ichneumonologia Suecica*, omfattande »*Ichneumones pneustici*», med hvilken grupp ichneumoniernas afdelning bland steklarne avslutas. Manuskriptet till den nu utkomna delen fanns lyckligtvis i det allra närmaste fullständigt utarbetadt af författaren vid hans oväntade bortgång, så att det samma kunde genom Vetenskapsakademiens försorg utgifvas och öfvertogs på förlag af herr Norstedt & Söner, hvilken firma äfven utgifvit de föregående delarne af samma arbete.

Hr A. redogjorde därefter i korthet för resultaten af kläckningsförsök, anställda med 70 galläpplen, bildade på ekknoppar af den mindre vanliga gallstekeln *Cynips ramuli*. Ur 31 af dessa galläpplen hade kläckts endast hanar, ur 36 endast honor och endast ur 3 både hanar och honor. Då nu äggen, kring hvilka dessa galläpplen utvuxit, läggas på våren af den generation af denna stekelart, som då framkommer och som endast består af *honor*, utan en enda hane, så voro naturligtvis äggen i de nu kläckta galläpplena alla obefruktade. Då lika väl båda könen ur dem framkommo, så talar det nu funna förhållandet emot den af många entomologer hyllade åsigten, att obefruktade ägg af insekter endast skulle frambringa *hanar*. Det synes snarare, som om den af andra framställda hypotesen skulle bekräfta sig, att stekelhonan kan efter behag bestämma det blifvande könet af det yngel, som kommer ur det ägg hon lägger. Det är att märka, att ur hvarje galläpple erhållits flere individer, t. ex. ur ett 15 stycken hanar, ur ett annat 32 st. honor o. s. v., men med undantag af 3 fall, såsom ofvan nämns, endast ettdera könet ur hvarje galläpple. Man kan icke rimligen antaga, att olika tillgång på näring skulle här kunnat inverka på utvecklingen af könet, emedan alla galläpplena i detta hänseende erbjuda alldeles enahanda förråd af samma beskaffenhet. Å andra sidan kan tilläggas, att den sålunda framkomna generationens honor lägga befruktade ägg, ur hvilka följande vår endast honor utvecklas,

såsom ofvan är sagdt. Hr A. anmärkte i sammanhang med det förutgående en egenhet rörande en annan art af samma gallstekelslägte, *C. terminalis*, hvars galläpplen, liknande mindre potatesknölar, allmänt förekomma i toppen af qvistarne hos våra ekar. I Tyskland uppgifvas honorna af denna stekel ofta hafva förkrympta vingar. Här i Sverige hade hr A., ehuru han mycket ofta utkläckt denna stekel, aldrig funnit bland de talrika honorna någon enda med förkortade vingar.

Prof. AURIVILLIUS förevisade på begäran af konservator MEVES ett antal exemplar af *Argynnis Aphirape*, tagna af jägmästaren LUNDBORG i trakten af Norrköping och tydligen stående på öfvergången mellan den sydliga och östliga hufvudformen samt den nordliga varieteteten *Ossianus* af denna fjärlil, hvilken senare icke är funnen sydligare än i Helsingland.

Direktör HOLMERZ omtalade en svår insekthärjning under förliden sommar i Nerike, där i en trakt mellan 400 och 500 tunnland tallskog blifvit alldes affrätt af larverna till en mätarefjärlil, *Bupalus piniarius*, som uppäter allt det gröna hos barren och lemnar endast medelnerverna kvar, så att tallqvistarne se ut, som om de vore besatta med utstående gråa borst, såsom man äfven iakttagit i en trakt af Vestergötland förlidet år enligt meddelande af byråchefen J. MEVES. I september krypa larverna ned från träden för att förpuppa sig i jorden under mossan i skogen. Man hade försökt att rifva upp mossan under hösten för att komma åt pupporne, men de lägo för djupt ned i marken för att vara åtkomliga. Under mossan hade påträffats en stor mängd puppor af en stekel, *Lophyrus pini*, som periodvis med långa mellantider äfven uppträdde massvis såsom en svår förödare af tallskogen. Man hade föreslagit att i den skadade skogstrakten låta svin, som äro mycket begärliga på fjärlilpuppor, få böka upp marken, men försöket hade icke kunnat utföras af brist på tillräckligt antal svin. Under det lifliga meningsutbyte, som uppstod rörande insekthärjningar och olika medel mot dem, framhölls af hr LAMPA vigten af att genom kläckningsförsök af ett större antal puppor till skadeinsekterna söka utröna, om pupporne i någon högre grad voro angripna af parasitsteklar, i hvilket fall man kunde förutsäga, att insekthärjningen vore på återgång och skulle inom kort upphöra, kanske icke alls ega rum ett följande år.

Direktör HOLMERZ förklarade sig villig att för detta ändamål till hr LAMPA öfverlemna ett antal puppor af *Bupalus piniarius*. För öfrigt framhölls under detta meningsutbyte den stora vigten af att särskildt till ollonborrarnes utödande kraftiga åtgärder vidtagas och nödvändigheten af att staten dervid stödjande ingriper.

Ordföranden redogjorde sedan för en uppsats för Entomologisk Tidskrift af pastor G. SANDBERG i S. Aurdal i Norge, som omtalar, att 2 larver af en skalbagge, en välbekant s. k. knäppare, *Agrypnus murinus*, blifvit utdrifna från en 10 år gammal gosse, hvarefter denne blifvit befriad från förutvarande plågor i magen med åtföljande retningssymptom från nervsystemet. I sammanhang härmed erinrades om en i Svenska läkaresällskapets tidskrift Hygiea 1887 införd zoologisk-medicinsk studie af ordföranden: »Om insekters förekomst inom den menskliga organismen», ur hvilken studie anfördes ett par fall af s. k. *Canthariasis*, eller skalbaggs-larvers förekomst i tarmkanalen hos människan, jämte den öfver dessa fall i »Studien» meddelade kritiken.

Därefter refererades ur den danska tidskriften »Entomologiske Meddelelser» (band II, h. 2) en uppsats af prof. FR. MEINERT om »Spyflugelarver i ögat på en padda (*Bufo vulgaris*)» hos hvilken sju dylika larver hade inträngt och förstört det högra ögat.

Till sist upplästes ett bref från löjtnant C. GRILL, som för närvarande vistas i Alger, där nu full sommar är rådande och der han hade haft tillfälle att göra intressanta entomologiska iakttagelser; bland annat skildrade han ett tåg af en s. k. processionsfjäril, *Cnethocampa Pityocampa*, som vandrar i en lång rad, då han är på väg att uppsöka förpuppningsställen. Denna larv är beklädd med långa hår, hvilkas vidrörande förorsakar svår rosinflammation i huden.

Oskar Th. Sandahl.

RÉSUMÉ.

(P. 97 du texte.)

O. SANDAHL. *Réunion de la Société entomologique de Stockholm le 8 mars 1890.*

M. le prof. O. SANDAHL, le president, annonce que la Société a plaindre le mort d'un membre très intéressé M. O. A. SMEDBERG, un des inspecteurs des bois d'état, qui est decédé le 16 janvier passé. Quatre membres nouveaux sont elus par la direction: M. L. JANSEN, Cand. Med. (Christiania, Norwège), M. E. A. LÖVENDAL, graveur (Copenhague, Danemarc), M. ENZIO REUTER, Dr en Philosophie (Helsingfors, Finlande) et M. H. SAMZELIUS, maitre de la vénerie (Gellivare, au nord de Suède).

Il est fait lecture du rapport d'exercice de 1889, signé par S. NORDSTRÖM et G. HOFGREN, et la direction a reçu decharge pour l'année passé.

M. le conservateur S. LAMPA mentionne, que M. C. SAHLIN a trouvé dans les mines de Sala encore une espèce des »mouche-rons d'hiver», *Trichocera maculipennis* MEIG.

M. le professeur CHR. AURIVILLIUS presente »*Ichneumonologia Suecica*» par M. A. E. HOLMGREN, Tom. III, le dernier tome de cet ouvrage, contenant »*Ichneumonides pneustici*», qui vient d'être publié après le mort de l'auteur.

M. AURIVILLIUS donne un exposé tres intéressant des résultats de ses essais nombreux d'éclorre des galles de l'hyménoptère *Cynips ramuli*. 31 de ces galles ont délivré seulement des mâles et 36 seulement des femelles, mais de trois sont éclos les deux sexes ensemble.

M. AURIVILLIUS montre de la part de M. W. MEVES plusieurs spécimens du papillon *Argynnis Apherape*, ramassés par le maitre de la vénerie C. W. LUNDBORG dans les environs de la station de chemin de fer Åby (pas loins de la ville Norrköping); ces specimens appartenaient à une variété intermédiaire entre l'espèce nommée et la variété *Ossianus*, qui est trouvé seulement

dans le nord de Suède jusqu'à Helsingland, quelle province est la frontière meridionale de la dite variété.

M. le directeur HOLMERZ fait relation d'une grande dévastation des forêts de pins dans la province Nericie (Nerike, dans le centre de la Suède) causée par les chenilles d'un papillon géomètre *Bupalus piniarius*. M. le chef de bureau J. MEVES mentionne la même calamité d'une region dans la province Vestrogothie.

GÅFVOR TILL ENTOMOLOGISKA FÖRENINGENS BIBLIOTEK UNDER ÅR 1889.

1. Från lärda sällskap i utbyte mot tidskriften.

A. Entomologiska sällskap.

- BERLIN, Deutsche Entomologische Gesellschaft. Deutsche Entomologische Zeitschrift. B. 33. 1889.
- , R. Friedländer & Co. Entomologische Nachrichten. 15. 1889.
- BRESLAU, Verein für schlesische Insektenkunde. Zeitschrift für Entomologie. Heft. 14. 1889.
- BROOKLYN, Entomological Society. Entomologica Americana. Vol. 5. 1889.
- BRUXELLES, Société Entomologique. Annales. Tom. 32. 1888; 33. 1889; Comptes Rendus 1889: n:o 108—120.
- CAMBRIDGE, Entomological Club. Psyche. Vol. 4: n:o 138—140. Vol. 5: n:o 154—168. 1889.
- DRESDEN, Entomologischer Verein Iris. Correspondenz-Blatt N:o 4, 5. — Deutsche Entomologische Zeitschrift. Lepidopterologische Hefte. 1889.
- FIRENZE, Società Entomologica Italiana. Bulletino. Tom. 21: 1, 2. 1889.
- GENÈVE, L'Entomologiste Genevois. Année 1: 1—10. 1889.
- GRAVENHAGE, De nederlandsche Entomologische Vereeniging. Tijdschrift voor Entomologie. Deel 31: 3, 4. 1888; 32. 1889.
- GUBEN, Internationaler Entomologischen Verein. Entomologische Zeitschrift. Jahrg. 3. 1889—90.
- PARIS, Société entomologique de France. Bulletin. 1889.
- SCHAFFHAUSEN, Schweizerische Entomologische Gesellschaft. Mittheilungen. Vol. 8: 3. 1889.
- STETTIN, Entomologischer Verein. Entomologische Zeitung. B. 50. 1889.
- WASHINGTON, Entomological Society. Proceedings Vol. 1: 1—3. 1889.
- ZÜRICH, Internationaler Entomologen Verein. Societas Entomologica. Jahrg. 3. 1888—9; 4: 1—13, 15—24. 1889—90.

(Forts. å sid. 111.)